

FIȘA DISCIPLINEI

An universitar 2023-2024

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Specialitate cu Profil Psihopedagogic
Domeniul de studii	ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
Ciclul de studii	Nivel I (inițial)- dublă specializare ER
Programul de studii	Program de formare psihopedagogică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	DIDACTICA SPECIALITĂȚII B - LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ				
Titularul activităților de curs	Lector univ. dr. Aura HAPENCIUC				
Titularul activităților aplicative	Lector univ. dr. Aura HAPENCIUC				
Anul de studiu	III	Semestrul	5	Tipul de evaluare	Examen
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	26
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	20
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	66
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	$5 \times 25 = 125$
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		<ul style="list-style-type: none"> • calculator, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT sau Prezi, materiale pentru aplicații, soft-uri educaționale, manuale, site-ul ME, etc • organizare frontala • resurse materiale: videoproiector, conexiune internet, mijloace multimedia
Desfășurare aplicații	Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • organizare pe grupe de studenți • resurse materiale: rețea, stații de lucru, videoproiector, tabla inteligentă, conexiune internet, mijloace multimedia
	Laborator	<ul style="list-style-type: none"> •
	Proiect	<ul style="list-style-type: none"> •

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1- Utilizarea eficientă a terminologiei de specialitate în analiza și gestionarea practică a situațiilor didactice</p> <p>CP2- Proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea activităților didactice în acord cu rețerele Curriculumului Național</p> <p>CP3- Valorificarea metodologiei didactice centrate pe subiectul învățării în practica educativă</p>
Competențe transversale	<p>CT4- Raportarea responsabilă la valorile și normele de etică și deontologie corespunzătoare profesiei didactice</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<p>Exersarea unei abordări curriculare a demersului didactic la limba și literatura română, specifică perioadei postmoderne:</p> <ul style="list-style-type: none"> -să exemplifice modalități de gestionare a relațiilor cu actorii implicați în procesul instructiv-educativ; -să conceapă secvențe de proiectare, implementare, evaluare în activități didactice formale și nonformale de limba și literatura română; -să analizeze informații cu ajutorul ICT; -să aprecieze valoarea unor texte supuse lecturii și analizei; -să evalueze modalitățile de dezvoltare a sentimentului de apartenență.
-----------------------------------	--

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>Relația psihologie – pedagogie – didactică generală – didactica specialității.</p> <p>Obiectul disciplinei <i>Didactica limbii și literaturii române.</i></p> <p>Obiective generale ale studierii limbii și literaturii române în școala generală și în liceu.</p>	2	prelegerea, rețeaua conceptelor (varianta mind-map), problematizarea	
<p>Profesorul de limba și literatura română – un posibil model</p>	2	brainstorming, reflecția, autorefecția	

Principiile didactice aplicate la limba și literatura română	2	expunerea, focus-grup	Bibliografie: Komensky, Jan Amos, <i>Didactica Magna</i> ;
Proiectarea activităților didactice: a) Conceptul de curriculum; b) Aria curriculară limbă și comunicare; c) Structura programei școlare pentru învățământul obligatoriu.	2	demonstrația, problematizarea	Bibliografie: Programele școlare de gimnaziu (2017) și de liceu (2009)
Manualul de limba și literatura română, ghidurile metodologice, auxiliarele didactice, revistele culturale	2	expunerea, problematizarea, tehnica co-op	Bibliografie: Manuale digitale și în format clasic, ghidurile metodologice, auxiliarele didactice, revistele culturale
Lecția –formă fundamentală de organizare a activității didactice. Tipuri de lecții la limba și literatura română	2	prelegerea, exercițiul, controversa creativă	Bibliografie: Cristea, Sorin, <i>Formele de organizare a instruirii / procesului de învățământ</i>
Planificarea calendaristică, proiectul de unitate de învățare, proiectul de lecție Finalități	2	conversația euristică dezbateră	Evaluare: Prezentarea proiectelor <i>Simularea diverselor tipuri de lecții</i> Bibliografie: *** <i>Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare</i>
Lecția de limba română Procesul formării noțiunilor gramaticale. Abordarea noțiunilor de limbă conform principiului concentric al predării-învățării; Strategii de învățare și aplicare în contexte noi a noțiunilor de fonetică, de morfologie și de sintaxă (parcursuri inductive, deductive, analogice; analiza gramaticală, exercițiul gramatical, compunerea gramaticală etc.); Strategii de învățare și de aplicare în contexte noi a noțiunilor de vocabular.	2	predarea reciprocă dezbateră analiza	Goia Vistian - <i>Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu</i>
Didactica oralului Oralul-„obiect” al învățării; Situația de comunicare și organizarea textului oral; Strategii de comunicare orală eficientă.	2	studiul de caz, problematizarea	
Didactica scris-cititului Orientări în didactica lecturii; Etapele receptării textului literar: prelectura, înțelegerea și interpretarea textului. Procesul scrierii și contexte de realizare; Orientări în didactica redactării. Diversificarea tipurilor de texte produse de elevi; Realizarea de texte în „atelierul de scriere”; Evaluarea procesului și a produsului scrierii	2	prelegerea analiza, scrierea liberă	*** <i>Perspective</i> , revista de didactica limbii și literaturii române
Receptarea textului literar și nonliterar Diversificare strategiilor de receptare a textului epic, liric și dramatic.	2	expunerea, problematizarea, tehnica brainwriting	
Metode și procedee folosite în studierea limbii și literaturii române în școală.	2	dialogul conversația euristică	

<p>Aspecte teoretice și practice privind evaluarea la disciplina limba și literatura română. Strategii de evaluare (inițială, formativă, sumativă) folosite la limba și literatura română; Tipuri de itemi (obiectivi, semiobiectivi, subiectivi) adecvați celor trei domenii ale disciplinei; Metode tradiționale și metode alternative de evaluare (proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului elevilor) care se pot aplica la disciplina limba și literatura română.</p>	2	expunerea, proiectul	Bibliografie: *** <i>Ghid de evaluare - Limba și literatura română</i>
<p>Forme de organizare a învățării în afara spațiului școlar. Excursia, cercuri, cenaclul literar, reviste școlare.</p>	2	dialogul conversația euristică	Evaluare: Prezentarea portofoliilor

Bibliografie

Albulescu, Ion, Catalano, Horațiu, E-Didactica. Procesul de instruire în mediul online, Editura Didactică Publishing House, București, 2021;

Bărboi, Constanța (coord.), *Metodica predării limbii și literaturii române în liceu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983;

Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;

Ciortea, Marcela, *Didactica limbii și literaturii române în gimnaziu și în liceu. Suport de curs pentru proiectul POSDRU/87/1.3/S/63709 Calitate, inovare, comunicare în sistemul de formare continuă a didacticienilor din învățământul superior, 2012;*

Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Minerva, București, 1988;

Costea, Octavia, *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Institutul European, Iași, 2007;

Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și în liceu*, Editura Emia, Hunedoara, 2018;

Cristea, Sorin, *Concepte fundamentale în pedagogie*, Editura Didactică Publishing House, București, 2016-2020;

Cristea, Sorin, *Dicționar enciclopedic de pedagogie*, Editura Didactică Publishing House, București, 2015;

Cristea, Sorin, *Pedagogie. Hărți conceptuale*, Editura Didactică Publishing House, București, 2022;

Glava, C., *Formarea competențelor didactice prin intermediul e-learning. Modele teoretice și aplicative*. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2009;

Două decenii de reconfigurări în didactica limbii și literaturii române, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2023

Flueraș, Vasile, *Gândirea laterală și scrisul creativ*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008;

Frumos, Florin-Vasile, *Didactica-fundamente și dezvoltari cognitive*, Editura Polirom, Iași, 2008;

Goia Vistian - *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002;

Ilie, Emanuela, *Didactica literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2020;

Ionescu, M., *Demersuri creative în predare și învățare*, Ed. PUC, Cluj-Napoca; 2000;

Komensky, Jan Amos, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică București, 1970;

Manolescu, Marin, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Universitară, București, 2010;

Michalko, M., *Secretele creativității. Fii genial!*, Editura Amaltea, București, 2008;

Mocan, R., *E-learning. Introducere și perspective sociologice*, Risoprint, Cluj-Napoca, 2007;

Pamfil, Alina, *Limba și literatura română. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005;

Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Grup editorial Art, București, 2016;

Pamfil, Alina, Tămăian, Ioana, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX. Paradigme didactice*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005;

Parfene, Constantin, *Metodica studierii limbii și literaturii în școală*. Editura Polirom, Iași, 1999;

Sarivan, Ligia, Cerchez, Matei, *Didactica ariei curriculare Limbă și comunicare*, 2010

Radu, Ion T., Ezechil, Liliana, *Didactica. Teoria instruirii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009;

Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2020;

Stanciu, Mihai, *Didactica postmodernă. Fundamente teoretice*, Editura Universității Suceava, 2003;

*** Standarde profesionale pentru profesia didactică, MEC, Coordonator Lucia Gliga, București, 2002;

Stoica Adrian (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Editura Prognosis, București, 2001;
Szekely, Eva Monica, *Competența de (re)lectură. Experiențe în viziune integrată*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2007;

Szekely, Eva Monica, *Didactica (re)lecturii. O abordare pragmatică*, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș, 2009;

PROGRAME ȘI MANUALE:

*** *Programa pentru disciplina Limba și literatura română, Concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervat în învățământul preuniversitar*, Anexa 2 la OMECTS nr. 5620/11.11.2010;

Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a (în vigoare);

Manualele alternative de la cel puțin 3 edituri.

GHIDURI:

*** *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de limba și literatura română. Învățământ primar și gimnazial*, M.E.C., C.N.C., Editura Aramis Print, București, 2002;

*** *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare – liceu*, M.E.C., C.N.C, Ed. Aramis Print s.r.l., București, 2002;

*** *Ghid de evaluare - Limba și literatura română*, Serviciul Național de Evaluare și Examinare din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, București, Editura Aramis, București, 2001;

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022. Limba și literatura română, ME, CNPEE, București, 2021

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023. Limba și literatura română, ME, CNPEE, București, 2022

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024. Limba și literatura română, ME, CNPEE, București, 2023

REVISTE:

*** *Perspective*, revista de didactica limbii și literaturii romane, editată de AMPRO, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2000-2023.

*** *Limbă și literatură*, revistă a Societății de Științe Filologice (în special rubrica *Didactica modernă*).

SITOGRAFIE:

<http://www.edu.ro/index.php/articles/16314>

<http://programe.ise.ro/>

- <https://www.youtube.com/watch?v=-vWRrv8opa0>

Bibliografie minimală

• Cristea, Sorin, *Dicționar enciclopedic de pedagogie*, Editura Didactică Publishing House, București, 2015;
Goia Vistian - *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Napoca Star, Cluj Napoca, 2001;

• Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014;

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022. Limba și literatura română, ME, CNPEE, București, 2021;

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023. Limba și literatura română, ME, CNPEE, București, 2022.

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2022-2023. Limba și literatura română, ME, CNPEE, București, 2023

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Documentele profesorului	2	dezbateri, studiul de caz	
Tipuri de lecții	2	jocul de rol, tehnica gândește/lucrează în pereche/spune grupului mare	Bibliografie: Cristea, Sorin, <i>Formele de organizare a instruirii / procesului de învățământ</i>

Proiectarea si desfășurarea activităților didactice	2	studiul de caz, tehnica jurnalul cu dublă intrare	
Abordarea textelor aparținând altor arte (film, pictură, muzică, artele spectacolului), din perspectiva codurilor specifice utilizate.	2	brainstorming investigația comună	
Didactica textului epic. Aplicații	2	dezbateră, studiul de caz	Cornea, Paul, <i>Introducere în teoria lecturii</i>
Didactica textului dramatic. Aplicații	2	jocul de rol, tehnica lucrarea de un minut	
Didactica textului liric. Aplicații	2	studiul de caz, tehnica ziarului	Evaluare: Prezentarea proiectelor <i>Simularea diverselor tipuri de lecții</i>
Didactica elementelor de construcție a comunicării. Aplicații	2	Brainstorming, discuție în perechi	
Didactica oralului. Aplicații	2	dezbateră, studiul de caz	
Metode folosite în predare-învățarea limbii și literaturii române	2	jocul de rol, interviul în trei pași	Bibliografie: Cerghit, Ioan – <i>Metode de învățământ</i> Cristea, Sorin, <i>Metodologia instruirii în cadrul procesului de învățământ.</i>
Mijloace de învățământ folosite în predarea-învățarea limbii și literaturii române	2	studiul de caz	
Probleme actuale privind evaluarea. Analiza și rezolvarea subiectelor de la concursul de titularizare	2	dezbateră, explicația	
Dimensiuni aplicative fundamentale la nivelul procesului instructiv educativ – simularea unor lecții de limba română	2	Simularea, tehnica plusurilor și minusurilor	
Seminar evaluativ	2	Exercițiul cu ajutorul aplicațiilor: Padlet, Coggle	Evaluare: Prezentarea portofoliilor

Bibliografie

Cristea, Sorin, *Dicționar enciclopedic de pedagogie*, Editura Didactică Publishing House, București, 2015;
Cristea, Sorin, *Concepte fundamentale în pedagogie*, Editura Didactică Publishing House, București, 2016-2020:
Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a (in vigoare);
Flueraș, Vasile, *Gândirea laterală și scrisul creativ*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008;
Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de limba și literatura română. Învățământ primar și gimnazial, M.E.C., C.N.C., București, Editura Aramis Print, 2002;
****Ghid de evaluare - Limba și literatura română*, Serviciul Național de Evaluare și Examinare din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, București, Editura Aramis, București, 2001;
Goia Vistian - *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Napoca Star, Cluj

Napoca, 2001;
 Manualele alternative de la cel puțin 3 edituri;
 Sâmbăian, Florentina, *O didactică a limbii și a literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014;
<http://www.edu.ro/index.php/articles/16314>
<http://programe.ise.ro/>
<https://www.youtube.com/watch?v=-vWRrv8opa0>

Bibliografie minimală

Cristea, Sorin, *Concepte fundamentale în pedagogie*, Editura Didactică Publishing House, București, 2016-2020:

Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a (în vigoare);

****Ghid de evaluare - Limba și literatura română*, Serviciul Național de Evaluare și Examinare din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, București, Editura Aramis, București, 2001;

*** *Perspective*, revista de didactica limbii și literaturii romane, editată de AMPRO, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2000-2022;

*** *Limba și literatură*, revistă a Societății de Științe Filologice (în special rubrica *Didactica modernă*);(cel puțin câte un articol fișat)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea coroborării conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, s-a realizat coordonarea cu alte programe similare din cadrul altor instituții de învățământ superior, mai ales cu cele ale cadrelor didactice din programul *Calitate, inovare, comunicare în sistemul de formare continuă a didacticienilor din învățământul superior* POSDRU/87/1.3/S/63709, 2013 și cu cele din programul POCU 121030, 2020.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	-Valorificarea corectă a limbajului de specialitate în analiza conceptelor fundamentale ale disciplinei limba și literatura română; - Personalizarea proiectării didactice la limba și literatura română.	Probă scrisă de evaluare (test grilă)	50%
Seminar	a. Intervențiile/implicarea activă a studenților pe parcursul activităților de seminar (capacitatea de a analiza curricula de specialitate; capacitatea de a evalua proiectele proprii sau susținute de alții) - 1,5 puncte. ; b. Prezentarea unei teme de seminar individual sau în pereche - 3,5 puncte; c. Întocmirea unui portofoliu didactic: un proiect didactic pentru o lecție sau pentru o activitate extracurriculară, anexe cu exerciții, test docimologic pentru activitatea proiectată, fișarea unui articol, unei cărți de specialitate - 4 puncte. Evaluarea portofoliului va permite aprecierea capacității studenților de a realiza	Observarea sistematică a activității și comportamentului studenților Conversația de verificare Autoevaluarea Portofoliul (evaluarea documentului scris urmată de verificare orală)	50%

	planificări, proiectări de unități de învățare, proiecte de lecție, teste docimologice și de a le susține în fața colegilor. Se va pune accent pe calitatea științifică și originalitatea temelor realizate. <i>Se acordă 1 punct din oficiu.</i>		
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
<p>10.1 Standard minim de performanță evaluare la curs</p> <p>-Rezolvarea corectă a 20 de itemi din cei 45 ai testului grilă care să vizeze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de a opera minimal cu terminologia specifică didacticii specialității; • aplicarea unor concepte specifice disciplinei în contexte didactice concrete; • parcurgerea secvențială a bibliografiei minimale. <p>10.2 Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă</p> <p>- 5 puncte obținute prin raportare la criteriile de evaluare a activității aplicative menționate mai sus accentuându-se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fișarea articolelor din didactici (cel puțin o didactică) • elaborarea variantelor de titularizare (cel puțin o variantă); • capacitatea de a opera nuanțat cu terminologia specifică didacticii specialității; <p>abilități referitoare la produsele curriculare</p> <ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea creativă a unor proiecte și configurarea unui stil didactic personalizat. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2023	Lector dr. Aura HAPENCIUC	Lector dr. Aura HAPENCIUC

Data avizării	Semnătura responsabil de program
21.09.2023	Lector univ. dr. Corina GHEORGHIU

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
22.09.2023	Conf. univ. dr. Ioan MAXIM

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
29.09.2023	Conf. univ. dr. Aurora-Adina COLOMEISCHI